

*Jefferson McBell, Hannu Seppälä og Keijo Koivisto støper søppelstasjon på betongarbeider-
utdanningen hos Utdanning Nord.*

Unik samnordisk betongarbeiderutdanning i Tornedalen

Klokken er noen minutter over åtte om morgenen. Det er september 2011 og høsten har kommet til Hedenäset i en times kjøring nord for Haparanda. Betongarbeiderstuderende Hannu Seppälä (24) og Keijo Koivisto (38) fra Ylitornio i Finland, og Jefferson McBell (28) fra India og Gøteborg skynder seg å gjøre ferdig med de siste detaljene på forskalingen til søppelstasjonen de skal støpe. Betongbilen har allerede kommet fra Ylitornio rett over grenseelven mot Finland og står klar til å losse betongen.

- Det er om å gjøre å bruke tiden man kan arbeide ute mest mulig effektivt for byggutdanningene våre, forteller utdanningsleder Ivan Jatko. – Byggverk vi setter opp for skolen og andre er morsommere for de studerende siden de blir stående, om de da gjør godt arbeid. Det er et stort ansvar å gi dem, men det motiverer dem på et helt annet nivå enn om man bare skulle bygge ting for så å rive dem ned igjen.

Det er nettopp dette ansvaret og praktiske fokuset som gjør utdanningene hos Utdanning Nord interessante for både studerende og fremtidige arbeidsgivere. De studerende går ikke bare ut av skolen med mye kunnskap, men forstår også hvordan kunnskapen skal benyttes på en ansvarlig og god måte i praksis. De har også mye mer erfaring enn det å komme rett fra skolen skulle tilsi.

- Og så er det veldig nyttig at vi kommer fra tre forskjellige land med til dels helt forskjellige språk, legger Jefferson McBell. - Vi lærer å kommunisere med andre på en helt annen måte, noe bedrer mulighetene våre på arbeidsmarkedet enda mer.

Kombinasjonen av personlig ansvar, praktisk fokus og en utdanning med studerende fra tre nordiske land; Norge, Sverige og Finland, ser ut til å virke veldig bra. Alle som har gått ut av betongarbeiderutdanningen siden den startet i 2003 har fått jobb.

Gatis språk- og kulturforståelse

Det tar ikke mange minuttene før de studerende er ferdige med forskalingsdetaljene og kan begynne å støpe. Dog trenger betongstaven en annen strømkilde oppdages det, ledningen den var koblet til var avkuttet. Det jobbes raskt og ytterlige noen minutter går før man begynner å støpe, men så snart de starter går det effektivt for seg. Samarbeidet mellom de studerende betongarbeiderne går bra selv om det er en viss språkbarriere med to finner og en svenske oppe på støpeplattformen.

- Nei da, det er ikke noe problem, sier Jefferson. - Vi greier oss med det vi har av felles språk pluss noe egenutviklet tegnspråk. Språk og kulturforståelsen er noe vi får gratis gjennom å jobbe i et flernasjonalt miljø. Størrelsen på dette prosjektet såpass tidlig i utdanning er en større utfordring enn språk og kultur.

Jefferson McBell jevner ut toppen av støpen med Hannu Seppälä bakgrunnen

Betongarbeider

Betongarbeiderutdanningen har eksistert hos Utdanning Nord siden 2003. Det er en i utgangspunktet ettårig utdanning, men innhold og lengde tilpasses dine kunnskaper og ferdigheter slik at du ikke trenger å lære noe du allerede kan fra begynnelsen.

I løpet av utdanningen vil du gå igjennom arbeidsmiljø, sikkerhet på byggeplassen, konstruksjonstegning og enkel regning så vel som kjernestoffet armering, forskaling og støping. Mer enn tre fjerdedeler av utdanningen er gjennom praksis. Det er også bygd inn en praksisperiode i utdanningen hvor du arbeider med betong i det virkelige arbeidslivet. De fleste får deretter jobb i den samme bedriften som de hadde praksis.

De tolv plassene på betongarbeiderutdanningen disponeres av de tre nasjonal arbeidslivsmyndighetene som du søker gjennom.

Dette er nemlig det første større prosjektet de tre er med på siden de begynte. Man begynner tidlig med mindre prosjekter, ofte ute hos privatpersoner om det finnes passende prosjekter som bade-gulv og andre mindre arbeider ute i felten. Er kvaliteten på det arbeidet godt, kan de studerende fort få begynne på større prosjekter sånn som Hannu, Keijo og Jefferson. De begynte på søppelstasjonen i juli, og har vært med på prosjekteringen, gjort alt av armering, forskaling og støping. Lærerne hjelper til og følger opp elevene der det trengs, men hos Utdanning Nord er det elevene som skal gjøre hoveddelen av arbeidet. Dette fordi mye praksis gir gode resultater og bedre muligheter for jobb.

Det er imponerende å se arbeidets gang når man vet at de først begynte å utdanne seg til betongarbeidere mellom mars og mai i år. Utdanning Nord's fleksible opptaksprosess betyr at du kan begynne utdanningen når det passer deg, gitt at det

finnes ledige plasser. Du trenger ikke å vente på oppstart av et nytt studieår. Det er også mulig å prøve seg frem til det rette yrket, om din lokale arbeidsmarkedsmyndighet tillater det.

- Det var en elev som hadde motivasjonsproblemer på en annen utdanning for noen år siden, men så bestemte han seg for å prøve betongarbeiderutdanningen og dermed ble det skikkelig arbeidskar av han også, forteller Ivan. - Det er morsomt når noe sånt skjer, inspirerende.

Unik armeringsstasjon

Oppe på forskalingen går arbeidet raskt fremover, kanskje litt for fort.

- Jeg synes de legger på for mye betong om gangen, kommenterer lærer Oula Jumisko.
- Det kan bli luftbobler i betongen om man ikke passer på at den blir kompakt nok før man legger på mer. Og legger man på mye av gangen er det vanskeligere å forsikre seg om at det ikke er luftbobler i betongen.

Men betongstaven brukes heftig, og det ser ut som de tre studerende har kontroll så langt. Det skal de i alle fall ha når det gjelder armeringen av byggverket. Som eneste skole i Sverige, og kanskje Norden, har Utdanning Nord en fullskala armeringsstasjon hvor de studerende kan øve seg på betongarmering.

- Dette er unikt. Alle andre skoler har armeringsstasjoner i mindre skala, sier Ivan.
- Vår er en fullskala kopi av et brukar i Västerbotten, noe som gir våre studerende et forsprang i arbeidsmarkedet. De kan allerede armere i stor skala når de er ferdige hos oss.

Det er også unikt at de første generasjonene av elevene var med på å bygge om en gammel gymsal til byggehall for andre håndtverksutdanninger. Der finnes det blant annet en vindeltrapp støpt i betong, en utfordrende oppgave som har gitt både lærere og studerende god erfaring med mer uvanlige konstruksjoner.

Armeringen i søppelstasjonen er det ikke mulig å se lengre, støpingen er nesten ferdig, bare endene på søppelstasjonen gjenstår. Og det ser ut til at de studerende har klart seg bra. Nå er det bare å vente to uker på at betongen skal størkne slik at man kan ta ned forskalingen og se om det virkelig gikk bra med støpingen

- Det gikk bra, men arbeidet er litt tungt, forteller Jefferson som kan anbefale de fleste å utdanne seg på Utdanning Nord. - Det er en god utdanning, og det er mulig å lære veldig mye om du gjør det du skal gjøre. Tar du ikke det ansvaret kommer du ingen vei i livet.

- Og det at skolen ligger så langt hjemmefra er ikke noe problem, skolen hjelper til det den kan i å få til gode fritidsaktiviteter, legger den tidligere fotballspilleren i andredivisjonsklubben Timrå som nå fokuserer på betongarbeid og kampsport i Tornedalen.

Tørris Rasmussen

Utdanning Nord – Grenseløs utdanning

Utdanning Nord i Övertorneå har i over 40 år tilbudt yrkesutdanninger som skaffer deg jobb, i et internasjonalt miljø. Voksenopplæringskolen startet som et samarbeid mellom arbeidslivsetatene i Norge, Sverige og Finland, noe som fremdeles vises i dag hvor kulturutveksling og nordisk samhold står sterkt blant 300 studerende og 70 medarbeidere fra alle de tre landene, i løpet av et år utdannes det omtrent 500 studerende.

En utdanning fra Utdanning Nord er ikke bare en opplevelse av Nordisk samhold, men også et godt fundament for arbeidslivet. I resesjonsåret 2010 var 63 %¹ av de studerende i jobb seks måneder etter fullført utdanning, selv om gjennomsnittsalderen på de studerende er omtrent 36 år. Som studerende ved Utdanning Nord vil du i tillegg til din internasjonale utdanning få kompetanse tilpasset og vurdert etter ditt lands normale yrkesutdanningskrav. Det betyr at du i relevante fag kan enten sikte deg inn mot fagbrev i Norge eller gesällprov i Sverige eller ta fagprøve om du er fra Finland etter endt utdanning. IT-utdanningene leder til internasjonalt anerkjente sertifikater.

En viktig del av utdanningen er praksisperiodene hvor du får prøve deg ute i det virkelige arbeidslivet. Praksisen kan du ta enten i ditt eget land eller i et av de to andre nordiske landene, det er også muligheter for å gjøre unna praksisen i et annet europeisk land gjennom Leonardo da Vinci-utvekslinger. Utdanning Nord har til og med reisestipend tilgjengelig for studerende som selv ordner praksisplass i et annet europeisk land.

Hos Utdanning Nord tilpasses utdanningene individuelt til hver studerende, slik at du ikke trenger å lære noe du allerede kan, og studiestart blir tilpasset dine behov. Utdanning Nord tilbyr i dag et bredt utvalg av kvalitetsutdanninger fra frisør via lastebilmekaniker til sertifisert programmerer. Du søker på disse utdanningene via din nasjonale arbeidsmarkedsetat.

For ytterligere informasjon, kontakt NAVs representant hos Utdanning Nord på telefonnummer: +47 995 24 330 eller +46 927 75153, eller e-post: nora.erlandsen@nav.no

1 Varierer fra utdanning til utdanning